

Djävulens tre guldhår.

(Saga från Tyskland)

Det var en gång en fattig man och kvinna som bodde i en liten by. De hade inte så mycket att glädjas över här i livet och därför blev de mycket lyckliga när de fick en liten son. Han förutspåddes dessutom att en dag bli rik och gifta sig med kungens dotter.

Ibland brukade kungen i landet roa sig med att i hemlighet resa runt och träffa vanligt folk, utan att de visste om att han var kungen. Just under en sådan resa kom han till den lilla byn. Där hörde han talas om barnet och den märkliga spådomen. Kungen rös inom sig när han tänkte på att en vanlig fattiglapp skulle gifta sig med hans dotter. Det här var nämligen en självisk och elak kung. Han övertalade barnets föräldrar att låta honom ta hand om deras lille son. Kungen menade att pojken skulle få det mycket bättre hos honom, som var en rik man. Föräldrarna tänkte att det nog var så här spådomen skulle gå i uppfyllelse och därför lät de den förklädde kungen ta pojken.

Men kungen hade inte alls tänkt ta hand om pojken. Istället lade han honom i en låda och kastade ner honom för ett stup. Han var säker på att pojken var död och red belåten hem till sitt slott. Men pojken hade fallit ned i en flod som rann förbi stupet. Där guppade han omkring i sin låda tills han fastnade i vassen intill en kvarn. På så sätt hittade mjölnarens fru honom. Hon och hennes man hade inga barn och blev väldigt glada när de hittade den lille pojken. Hos mjölnarparet växte han upp till en ung man som var både duktig och rask.

En dag red kungen förbi. Han var törstig och stannade vid kvarnen för att få något att dricka. Han fick se den unge mannen flitigt bära mjölsäckar ur kvarnen och frågade mjölnaren hur gammal ynglingen var. Mjölnaren berättade stolt den otroliga historien om hur de hittat honom i vassen. Då bleknade kungen och förstod att detta var pojken han trott var död. Därför hittade han snabbt på en ny listig och gräslig plan för att bli av med honom.

Kungen bad om en bit papper och skrev på detta: "Pojken som lämnar detta meddelande ska genast dödas!" Han rullade ihop pappret och satte sitt sigill på det. Sedan kallade kungen på pojken och befallde honom att springa till slottet och lämna meddelandet till drottningen.

Det var en lång väg till slottet och pojken ville ta en genväg genom den djupa skogen. Men där gick han vilse och snart började det mörkna. Då såg han ett ljus glimma mellan träden. Han gick mot ljuset och kom till en liten stuga som lutade sig mot ett berg. Han knackade på och klev in. Vid eldstaden satt en gammal kvinna som såg alldeles förskräckt ut. "Vad gör du här?" frågade hon. "Mina söner är blodtörstiga rövare och så snart de kommer hem skär de halsen av dig!" "Jag är på väg till slottet med ett meddelande från kungen" svarade pojken. "Och nu är jag så trött att jag inte kan ta ett steg till. Dina rövarsöner får göra som de vill, men jag måste få vila." Så lade han sig på en skinnfäll på golvet och somnade.

En stund senare kom rövarna hem och undrade vad pojken gjorde där.

Modern berättade om vem han var och när rövarna fick höra om kungens brev blev de nyfikna. De snodde åt sig pappret och öppnade det. Den äldste rövaren kunde läsa och berättade vad kungen skrivit. Nog var rövarna hårdhjärtade och otäcka figurer, men något så grymt som kungens befallning hade de aldrig hört. Därför bestämde de sig för att spela kungen ett spratt. De tog fram ett nytt papper och på det skrev de: "Pojken som lämnar detta meddelande ska genast få gifta sig med prinsessan." De fäste med sina flinka fingrar kungens sigill på det nya brevet. Sen stack de pappret under armen på pojken och lät honom sova färdigt.

Nästa morgon fortsatte pojken sin färd mot slottet. När han kom fram behövde han bara visa upp kungens sigill för att bli insläppt och förd till drottningen. När hon läst brevet ställde hon genast till med en hejdundrande bröllopsfest och den överraskade pojken blev hastigt och lustigt vigd med prinsessan. Som tur var tyckte de genast om varandra, så det blev en riktigt lyckad tillställning.

När kungen kom hem några dagar senare förväntade han sig att se pojken hängd eller halshuggen. Istället möttes han i slottsporten av prinsessan och pojken, som glatt omfamnade honom. Kungen var både arg och förvånad och frågade drottningen hur detta hade gått till. Hon visade honom brevet och då förstod kungen att han blivit lurad. "Jag godkänner inget giftermål förrän pojken hämtar djävulens tre guldhår åt mig!" rasade kungen. Detta var en kunglig befallning och alltså måste pojken lyda.

Pojken tog farväl av prinsessan och gav sig ut på sin långa och farliga resa. Han visste inte vägen till där djävulen bodde så han blev tvungen att stanna och fråga. Den första staden han kom till hade en fontän som sprutade vin och som alla stadsbor fick dricka av. Men nu hade källan sinat och folket i staden var ledsna för detta. Pojken frågade portvakten till staden om han visste vägen till djävulen, men det gjorde han inte.

”Gå till nästa stad och fråga, de kanske vet” sa portvakten. ”Om jag får veta hur ni ska få er fontän att fungera igen ska jag återvända och tala om det” lovade pojken.

Nästa stad som pojken kom till hade en träd med gyllene äpplen som alla fick äta av. Men nu höll trädet på att vissna och folket i staden var ledsna för detta. Pojken frågade portvakten till staden om han visste vägen till djävulen, men det gjorde han inte. ”Om jag får veta hur ni ska få trädet att växa igen ska jag återvända och tala om det” lovade pojken.

Så småningom kom pojken till en mycket bred flod. På andra sidan kunde han skimta ett mörkt, dystert land. Vid stranden av floden stod en båt som det satt en gammal man i. ”Vet du vägen till djävulen?” undrade pojken. ”Visst vet jag det”, svarade mannen. ”Han bor på andra sidan floden. Det mörka landet på andra sidan är Helvetet och jag kan ro dig över om du vill.” Pojken hoppade i båten och mannen började ro. Pojken undrade hur länge den gamle hade rott fram och tillbaka över floden. ”I evigheters evigheter”, svarade mannen. ”Jag skulle så gärna bli fri om jag bara visste hur.” ”Om jag får veta hur du gör dig fri ska jag återvända och tala om det” lovade pojken.

När de kom fram till andra sidan såg pojken att stranden var täckt med mynt och ädla stenar. ”Det är alla de girigas pengar som ligger här”, förklarade mannen. ”De tror att de kan ta med sig sina rikedomar när de dör, men de får vackert lämna allt de äger här innan de kliver in i Helvetet.” Pojken tackade den gamle för hjälpen och gick in i Helvetet.

Snart hittade han till djävulens hus, knackade på och klev in. Djävulen själv var inte hemma, men det var hans gamla mormor. ”Olycklige usling!” utropade gumman. ”Vet du inte att du kommit hem till djävulen. Snart kliver han genom dörren och då blir det synd om dig.” ”Det blir det ändå, om jag inte återvänder till min svärfar med djävulens tre guldhår.” Han berättade också om de två städerna och gubben med båten som han ville hjälpa. Gumman tyckte att pojken var käck och modig. ”Jag får väl hjälpa dig då. Men du måste hålla dig tyst och stilla tills jag säger till.” Så förvandlade hon pojken till en liten myra och lät honom krypa in i hennes förkläde.

Framåt kvällen kom djävulen hem. Han var trött och grinig efter att ha pinat själar hela dagen. ”Här luktar konstigt!” utropade han och vädrade i luften. ”Du bara inbillar dig”, sa hans mormor. ”Nej, minsann! Här luktar kristet blod. Varför gör det det?” ”Jo, det var så sant. En korp flög förbi och släppte ned ett ben i skorstenen idag. Det kom väl från någon kristen stackare då.” Djävulen lät sig nöjas med det svaret och satte sig för att äta kvällsmat. När han var mätt satte han sig på golvet och lade sitt huvud i mormors knä, så hon kunde plocka löss på honom. Snart hade han somnat och snarkade högt. Hans mormor letade fram ett av guldhåren och slet loss det.

"Aaj! Vad gör du?" skrek djävulen. "Åh, jag drömde så konstigt", svarade hans mormor. "Jag drömde att det fanns en stad med en fontän som sprutade vin, men nu har brunnen under fontänen sinat. Undrar varför..." "Asch, det är ju enkelt", fnös djävulen. "På botten av brunnen sitter en stor padda. Tar man bort paddan kommer vinet att flöda igen." Sen lade han sig tillrätta och somnade om.

Strax letade hans mormor fram ett annat av guldhåren och slet loss det. "Aaj! Vad håller du på med?" skrek djävulen. "Åh, jag drömde så konstigt", svarade hans mormor. "Jag drömde att det fanns en stad med ett träd med guldäpplen, men nu håller trädet på att vissna. Undrar varför..." "Löjligt enkelt", fnös djävulen. "Det sitter en mus och gnager på trädets rötter. Tar man bort musen kommer trädet att få guldäpplen igen." Sen lade han sig åter tillrätta och somnade om.

Men snart letade hans mormor fram ett det sista guldhåret och slet loss det. Nu var djävulen riktigt rasande och ville veta vad gumman hade för sig egentligen. "Åh, jag drömde så konstigt", svarade hans mormor. "Jag drömde att det fanns en man som måste ro folk fram och tillbaka över en flod hela livet. Undrar hur han ska bli fri från det..." "Struntenkelt", fnös djävulen. "Allt han behöver göra är att lämna åran till näste man som dyker upp, så måste han ro båten istället. Men får jag inte sova nu blir det synd om dig!!" Djävulen lade sig tillrätta igen och somnade om.

Nu kallade gumman på pojken och han kröp fram ur hennes förkläde. Han fick tillbaka sin vanliga gestalt och gumman räckte honom guldhåren. ”Nu måste du skynda dig härifrån. Vaknar djävulen upp en gång till blir det inte roligt!” Pojken tackade för hjälpen och begav sig ner till floden igen. Innan han klev i båten fyllde han sina fickor med pengar från stranden. Han anade att han nog skulle ha nytta av dem snart.

När de kommit över till andra sidan berättade pojken för gamlingen hur han skulle bli fri från sitt arbete. Gubben tackade pojken av hela sitt hjärta och så tog de farväl av varandra. När pojken kom till staden med det visnade äppelträdet berättade han för portvakten om musen som gnagde på trädets rötter. Portvakten tackade honom hjärtligt och pojken fortsatte till nästa stad. I staden med den sinade vinbrunnen berättade pojken om paddan de måste ta bort. Han blev hjärtligt tackad för det goda rådet och fortsatte sedan mot slottet.

Kungen blev naturligtvis inte glad över att se pojken återvända och ännu surare blev han när han fick se de tre guldhåren. Men när pojken tömde sina fickor gjorde kungen stora ögon och ville veta var pojken hittat så mycket pengar. Pojken berättade om hur stranden på andra sidan floden var full med dyrbarheter som bara låg där, färdiga att plockas upp. Kungen blev alldeles till sig av tanken på så mycket pengar och gav sig genast av. Efter att ha passerat staden med vinföntänen och staden med guldäpplena kom han till floden med gamlingen i båten. ”Ro mig genast över, gubbe” befalldes kungen. ”Nä, du. Jag har rott färdigt”, svarade gubben och räckte över åran till kungen. Kungen tog surt åran och därmed blev det han som i fortsättningen fick ro folk över till Helvetets strand. Så om du kommer till en bred flod där en grinig gammal gubbe i en båt ber dig att själv ta åran -vänd om!

SLUT!